

بنیاد فیزیة فواجه نصیر طوسی

آیین نامه ها، تصویب نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعملها

<< سایر مقررات >>

آیین نامه کارهای سخت و زیان آور موضوع ماده ۵۲ قانون کار:

مصوب ۱۳۷۱/۹/۲۹

ماده ۱- کار سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیر استاندارد بوده که در اثر اشتغال کارگر تنش به مراتب بالاتر از ظرفیتهای طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد می گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن می باشد.

تبصره- کارهایی که در آن عوامل و شرایط محیط کار به دلیل نقص یا عدم استفاده از امکانات فنی و مهندسی و موازین پیشگیری غیراستاندارد باشد چنانچه با رفع نقص و یا بکارگیری امکانات فوق بتوان این عوامل را به حد استاندارد و مجاز رسانید جزء کارهای سخت و زیان آور محسوب نمی گردد.

تشخیص این امر به عهده کمیته ماده ۱۸ آیین نامه خواهد بود. برای اساس کارهای سخت و زیان آور به شرح مواد آتی خواهد بود.

ماده ۲- کار در معادن اعم از تحت الارضی یا سطح الارضی که ایجاب می نماید کارگران در تونلها و راهروهای سرپوشیده به استخراج بپردازند.

تبصره- کار استخراج شامل جدا کردن یا منفجر ساختن مواد از سطح کار، حمل مواد عملیات مربوط به انفجار، اداره تاسیسات آب و برق در داخل معدن و به طور کلی هرگونه مباشرت و نظارتی که ایجاب نماید کارگر در تونلها، راهروها یا میله های معدن انجام وظیفه نمایند، می باشد.

ماده ۳- حفر قنوات و چاهها و فاضل آبها و تونلهای زیرزمینی و کار در مخارج سر بسته.

ماده ۴- تخلیه و حمل مواد مذاب از کوره های مشغول به کار و کار مستمر در مجاورت کوره های ذوب به نحوی که کارگر در معرض مستقیم حرارت یا بخارات زیان آور متصاعد از کوره باشد.

ماده ۵- کارگرانی که مستقیماً و مستمراً در امر تولید در کارگاههای دباغی، سالامبورسازی و روده پاک کنی اشتغال دارند و کار مستمر در گند آبروها - جمع آوری، حمل و دفن زباله شهری.

ماده ۶- کارگرانی که مستمراً به امر جمع آوری و انتقال و انبار کردن کود (نظافت مستمر طویله، اصطبل، سالنهای پرورش طیور) در واحدهای دامداری و طیور اشتغال دارند.

ماده ۷- کار مستمر و مداوم در فضای باز و در ارتفاع بیش از پنج متر از سطح زمین بر روی دکلها، اطاقکهای متحرک، داربست ها و اسکلتها.

ماده ۸- کار مداوم بر روی خطوط و پستهای انتقال برق با فشارشست و سه کیلو ولت و بالاتر.

ماده ۹- مشاغل شن پاشی، پخت اسفالت دستی، قیرپاشی و مالچ پاشی.

ماده ۱۰- عملیات جوشکاری در داخل مخازن.

ماده ۱۱- کارهایی که استمرار آنها موجبات ابتلا به بیماری‌های حاصل از اشعه را فراهم می‌آورد نظیر کار با مواد رادیواکتیو و قرار گرفتن در معرض پرتوهای یون ساز به تشخیص مراجع ذی صلاح و به استناد قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب جلسه مورخ بیستم فروردین ماه ۱۳۶۸ مجلس شورای اسلامی.

ماده ۱۲- کار در محلهای با فشار محیط بیش از حد مجاز از قبیل غواصی.

ماده ۱۳- کار مستمر در محیط‌هایی که با وجود رعایت مقررات حفاظتی و ایمنی موجبات بیماریهای گوشه و یا کری کارگر را فراهم سازد.

ماده ۱۴- کار در امور سمپاشی باغات و اشجار و مزارع و ضد عفونی اماکن و طویله‌ها و آشیانه‌های مرغداری در زمان سمپاشی.

ماده ۱۵- کار کارگرانی که مستقیماً در امر تولید و ترکیب سموم و حشره کش‌ها اشتغال دارند در زمان انجام کار.

ماده ۱۶- کار با وسایل دارای ارتعاش در حدی که برای سلامتی کارگر زیان آور باشد.

ماده ۱۷- مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار حد مجاز و استاندارد هر یک از مواد شیمیایی و عوامل بیولوژیکی و فیزیکی که در این آیین‌نامه نام برده شده است پس از تشکیل کمیته‌های تخصصی تعیین و جهت تصویب به شورای عالی حفاظت فنی پیشنهاد می‌نماید.

ترکیب کمیته‌های تخصصی تعیین و جهت تصویب به شورای عالی حفاظت فنی تعیین خواهد شد.

ماده ۱۸- به منظور حسن اجرای مقررات این آیین‌نامه کمیته‌ای متشکل از اعضای زیر:

۱- مدیر کل کار و امور اجتماعی استان که ریاست کمیته را عهده‌دار خواهد بود.

۲- بازرس کار استان به انتخاب مدیر کل کار و امور اجتماعی.

۳- یک نفر نماینده سازمان تامین اجتماعی استان.

۴- یک نفر پزشک یا کارشناس بهداشت حرفه‌ای با معرفی سازمان منطقه‌ای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی استان.

۵- یک نفر نماینده کارفرما به انتخاب و معرفی کانون اتحادیه‌های صنفی استان.

۶- یک نفر نماینده کارگر به انتخاب و معرفی کانون هماهنگی شوراهای اسلامی کار استان یا کانون انجمنهای کارگران استان یا مجمع نمایندگان کارگران استان.

۷- یک نفر نماینده اداره کل صنایع استان.

۸- یک نفر نماینده اداره کل صنایع سنگین استان.

۹- یک نفر نماینده اداره کل معادن و فلزات استان.

۱۰- یک نفر نماینده اداره کل کشاورزی استان.

۱۱- یک نفر نماینده صنعت نفت استان.

۱۲- یک نفر نماینده سازمان حفاظت محیط زیست استان.

۱۳- یک نفر نماینده سازمان جهاد سازندگی استان.

۱۴- یک نفر از اساتید دانشگاه با معرفی دانشگاه استان.

در هر استان و محل اداره کل کار و امور اجتماعی و با وظایف زیر تشکیل می‌گردد.

الف - تطبیق مشاغل سخت و زیان‌آور با مواد این آیین‌نامه و اعلام آن به مراجع ذی ربط.

ب - بررسی مشاغلی که در این آیین نامه کارهای سخت و زیان آور ذکر نگردیده است و از طرف کارگران یا کارفرمایان و یا سایر مراجع سخت و زیان آوری آن تقاضا شده و اعلام به شورای عالی حفاظت فنی.

ج - بررسی مواردی که شغل یا مشاغل به اتخاذ تدابیر لازم سختی و زیان آوری آنها از بین رفته و در عداد مشاغل عادی درآمده اند و اعلام آن به مراجع ذیربط به منظور حذف مزایایی که به عنوان مزایای کار سخت و زیان آور پرداخت می گردیده است.

تبصره ۱- جلسات کمیته مذکور با حضور حداقل ۷ نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات کمیته با اکثریت آرای حاضرین در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره ۲- کمیته قبل از اتخاذ تصمیم موظف است نظریات کارشناسی را درخصوص ارزیابی محیط کار از نظر حد مجاز عوامل فیزیکی و شیمیایی و مکانیکی شرایط کار و وسایل استحضاطی جمعی و فردی از مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت و بهداشت کار و یا سایر مراجع مورد تایید وزارت کار و امور اجتماعی تحصیل نماید.

ماده ۱۹- کلیه کارفرمایان مکلفند قبل از ارجاع کارهای سخت و زیان آور به کارگران جدیدالاستخدام و یا کارگرانی که می خواهند جدیداً به اینگونه کارها گمارده شوند ترتیب معاینات پزشکی آنان را از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای مرجوع بدهند.

ماده ۲۰- مقررات این آیین نامه به استناد تبصره ماده ۵۲ قانون کار جمهوری اسلامی ایران می باشد و ارتباط به تصمیمات کمیته های موضوع قانون بازنشستگی پیش از موعد بیمه شدگان تامین اجتماعی موضوع مصوبات مورخ ۱۳۶۷/۲/۲۸ و ۱۳۷۰/۶/۲۴ مجلس محترم شورای اسلامی که مطابق با ضوابط و مقررات خاص خود و در ارتباط با شخص و شغل و زمان و موقعیت کار به مورد اجرا گذاشته شده است، ندارد.